

Dosarul nr. 3ra-869/17

Instanța de fond: Judecătoria Râșcani mun. Chișinău – Gh. Bîrnaz

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

Î N C H E I E R E

30 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componentă:
Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova,

judecători

Luiza Gafton, Maria Ghervas,

soluționând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Societății pe Acțiuni „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, avocatul Mardari Iosif,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea pe Acțiuni „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și menținută hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015,

C O N S T A T Ă :

La 15 octombrie 2013 reprezentantul SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, avocatul Mardari Iosif s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor, solicitând anularea constatării din Actul de control din 05 iunie 2013 și alin. (4) al Prescripției din data de 25 iunie 2013 nr. 27-07-10/758 cu privire la cauzarea prejudiciului material în mărime de 84 000,20 lei ca rezultat al admiterii procurărilor de bunuri materiale (metal feros), efectuate în anii 2011-2012 la prețuri mai mari decât cele indicate în oferta de participare la licitație și în specificația anexată la contract. (f.d. 1-5, vol. I).

În motivarea acțiunii reprezentantul reclamantei a indicat că Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor a efectuat inspecția financiară tematică a activității economico-financiară a SA „RED Nord” pentru perioada 01.01.2011-01.04.2013, rezultatele căruia au fost elucidate în Actul privind rezultatele acestei inspecții din data de 05.06.2013.

Prin Nota din 18.06.2013 SA „RED Nord” a prezentat dezacordul său asupra actului de control pentru a se ține cont la emiterea deciziilor. Însă, prin Prescripția din 25.06.2013 „Cu privire la rezultatele inspecției financiare tematice a activității economico-financiare a SA „RED Nord” s-a indicat la faptul că „...contrar

prevederilor cap. XIV din regulamentul de organizare și realizare a activităților în SA „RED Nord” din 18.07.2008, elaborat în baza Legii privind achizițiile publice nr. 96 din 13.04.2007, conducerea societății a admis procurarea bunurilor materiale la prețuri mai mari decât cele indicate în oferta de participare la licitație și în specificația anexată la contract, cauzând prejudiciu acesteia în sumă de 84 000,20 lei”.

Prin contestația din 22.07.2013 SA „RED Nord” din nou și-a exprimat dezacordul cu privire la concluziile Inspecției Financiare expuse deja în Prescripția din 25.06.2013 pe marginea Actului de control din 05.06.2013, prin faptul că achiziționând metal în anul 2012 a cauzat prejudiciu material în mărime de 84 000,20 lei.

Din răspunsul Inspecției Financiare din 21.08.2013 rezultă că contestația SA „RED Nord” nu a fost admisă, considerându-se în continuare că, prin achizițiile de metal din anii 2011-2012 s-a adus prejudicii societății în mărime deja de 80 434,94 lei.

Consideră că Actul și prescripția în partea în care se impută cauzarea de prejudicii materiale în mărime de 80 434,94 lei sunt neîntemeiate, deoarece ÎI „Metalica-Zuev” a fost selectată ca câștigătoare a concursului la furnizarea de articole din metal pe parcursul a mai multor ani. Această întreprindere este cel mai mare importator de metal din Republica Moldova, iar politica de prețuri a acestui furnizor este dictată de prețurile la metal pe piața mondială și nu sunt constante.

Selectarea furnizorului de metal s-a efectuat de fiecare dată la începutul anului (luna februarie). Din cauza activităților reduse în perioada rece a anului, prețurile de piață la momentul concursului au fost mai mici decât în perioada caldă (aprilie-noiembrie) a anului. Astfel, aparent se constată că SA „RED Nord” a efectuat achiziții de metal cu prețuri mai mari, decât la momentul concursului.

O astfel de concluzie a Inspecției Financiare este incorectă din cauza că nu s-a luat în considerație dobânda bancară, care ar fi fost suportată. Dacă achiziția se efectua în cantitatea totală anuală la prețurile din momentul concursului (din luna februarie), SA „RED Nord” ar fi înghețat sume importante de bani în stocurile de metal și ar fi contractat credite pentru a acoperi insuficiențele de bani, în soluționarea altor interese ale întreprinderii.

Astfel, în anul 2011 au fost procurate articole din metal în sumă de 1 727 000,7 lei. Dacă, tot metalul se procura în luna februarie 2011 (când era în vigoare prețurile cele mai mici), dobânda bancară reieșind din rata de 12 % anual, ar fi fost 86 000,1 lei și este mai mare cu 16 000 lei, decât suma constatată de inspectori.

Pentru anul 2012 procurarea cantității totale de metal la începutul anului ar fi costat SA „RED Nord” suplimentar, 134 000,10 lei.

Consideră că corect a procurat metal la prețurile de piață existente la momentul necesar pentru procurare. Concluzia că au fost cauzate prejudicii materiale în raport cu prețul din februarie 2011, fără a ține cont de fluctuația prețurilor pe piața metalului feros este greșită. În cazul în care se încheia un contract nou în luna mai 2011 sau ianuarie 2012 urma a fi acceptate prețurile de pe piața de metal feros existente la acea dată, care deja erau mai mari atât în perioada de vară, când cerințele sunt mai mari cât și în iarna anului 2012. Astfel că, respectarea cerințelor formale nu asigură efectuarea achizițiilor de metal feros la un preț mai mic decât s-a achiziționat de fapt de către SA „RED Nord”.

Din răspunsul Biroului Național de Statistică nr. 17-21/172 din 25.07.2012, la adresarea SA „RED Nord”, rezultă o majorare la prețurile de import a articolelor din metale feroase, conform Anexei nr. 1: în anul 2011 față de anul 2010: inclusiv poz. 7214 (bare și tije) cu 24,9 %; inclusiv poz. 7216 (cornier) cu 11,8 %; prețurile medii de procurare a acestor poziții de către SA „RED Nord” sunt în creștere în anul 2011 față de anul 2010, conform Anexei nr. 2; respectiv poziția 7214 (bare și tije) cu 15,8 %; și poziția 7216 (cornier) cu 11,8 %.

Din informațiile expuse rezultă că în anul 2011 prețurile de import la articolele din metal au fost în creștere față de anul 2010, iar firmele de comercializare a metalului, inclusiv ÎI „Metalica-Zuev” au reacționat la creșterea prețurilor de import prin majorarea prețurilor de pe piața Republicii Moldova. În același timp, rata de majorare a prețurilor interne a fost mai temperată (15,8% comparativ cu 24,9% la poz. 7214). La poz. 7216 creșterea de prețuri a fost egală cu creșterea prețurilor la import – 11,8 %.

Reclamanta a menționat că majorarea prețurilor pe parcursul anului 2011 (față de luna februarie 2011) a fost o consecință a fluctuațiilor de pe piața de metal și nu este un prejudiciu adus SA „RED-Nord” ca rezultat al nerespectării regulilor de achiziție a mărfurilor.

Concursul efectuat la 10.02.2011 și ulterior Contractul semnat la 15.02.2011 cu Anexa nr. 1 a prevăzut achiziția unui lot de metal de 23,28 tone.

Ulterior, fără concurs, cu alte prețuri SA „RED Nord” a mai achiziționat încă 95,6 tone de metal cu alte prețuri.

Inspekția Financiară a calculat diferența între prețurile primului lot și prețurile la lotul ulterior și a concluzionat că această diferență constituie prejudiciu, fără a lua în calcul faptul că prin contractul în cauză SA „RED Nord” nu s-a obligat să achiziționeze metal cu prețuri constante.

Mai mult ca atât, este de menționat faptul că din statistica anilor precedenți, reiese că unicul câștigător al concursurilor a fost și, respectiv, dacă s-ar fi petrecut pe parcursul anului 2011 alte concursuri, ar fi fost aceeași firmă de pe piața din Republica Moldova. Astfel, petrecerea concursului nu ar fi schimbat prețurile efective în anul respectiv.

A mai menționat că, prețul la metal pe parcursul anului nu este constatat și compararea prețului de achiziții trebuie efectuată cu prețurile de piață și nu cu prețurile din luna februarie 2011, care nu constituie și nici nu poate să constituie o cifră de referință.

În acest context, consideră contrară prevederilor legale afirmația Inspekției Financiare precum că contractele de achiziții publice se încheie pentru întreaga sumă atribuită unei achiziții pentru un an, iar prețurile urmând a fi neschimbate pe toată perioada de valabilitate a contractului, adică la fel pe un an. Conform art. 13 alin. (1) lit. b) al Legii achiziții publice întreprinderile dețin dreptul de a avea planuri anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor. Iar alin. (2) lit. a) al aceleiași norme obligă ca să se asigure eficiența achizițiilor.

Astfel, că achizițiile de metal de la ÎI „Metalica-Zuev” în anii 2011-2012 s-au efectuat cu respectarea acestor cerințe, deoarece drept rezultat în realitate s-a obținut o eficiență economică la procurările de metal în mărime de 150 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 12 decembrie 2013 s-a admis demersul reprezentantului Inspekției Financiare și s-a încetat procedura pe

cauza civilă la acțiunea înaintată de SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” împotriva Inspecției Financiare privind anularea actului de control din 05.06.2013 și alin. (4) din Prescripția nr. 27-07-10/758 din 25.06.2013, pe motiv că pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă în ordinea contenciosului administrativ. (f.d. 48, 50-51, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2014 s-a admis recursul declarat de către SA „RED Nord”, s-a casat încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 decembrie 2013 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” împotriva Inspecției Financiare privind anularea parțială a actului de control din 05.06.2013 și parțial a Prescripției nr. 27-07-10/758 din 25.06.2013, cu restituirea pricinii în aceeași instanță pentru examinare în fond. (f.d. 66-71, vol. I)

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 s-a respins ca nefondată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” Bălți către Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor cu privire la anularea constatării Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor din Actul de control din 05.06.2013 (pag. 2, pct. 1) și din alin. (4) al prescripției din data de 25.06.2013, nr. 27-07-10/758, cu privire la cauzarea prejudiciului material în mărime de 84,2 mii lei ca rezultat al admiterii procurării de bunuri materiale (metal feros), efectuate de către SA „RED Nord” în anii 2011-2012 la prețuri mai mari decât cele indicate în oferta de participare la licitație și în specificația anexată la contract. (f.d. 104, 110-112, vol. I)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, reprezentantul SA „RED Nord” avocatul Mardari Iosif a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 107-108, 118-123, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 s-a admis apelul declarat de către reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif, din alte motive decât cele indicate în cererea de apel. S-a casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 și s-a emis o decizie în formă de încheiere, prin care cauza la cererea de chemare în judecată depusă de SA „RED Nord” s-a încetat pe motiv că pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă. (f.d. 154-160, vol. I)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, prin decizia din 25 mai 2016 a admis recursul declarat de către SA „RED Nord”, a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 și a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători. (f.d. 173-177, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 s-a respins apelul declarat de către SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015. (f.d. 227-237, vol. I)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 24 februarie 2017 reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții, prin care a admite integral acțiunea (f.d. 1-7, vol. II).

Recurentul consideră că instanța de apel cât și prima instanță la examinarea cauzei, eronat au aplicat normele legale ce reglementează achizițiile publice în situația în care nerespectarea cerințelor formale nu au condus la achiziții mai scumpe a metalului feros.

La 25 iulie 2017 Inspekția Financiară a depus referință asupra recursului declarat de către reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif, solicitând de a fi considerat inadmisibil. (f.d. 25-30, vol. II)

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 decembrie 2016, expediată prin intermediul oficiului poștal cu scrisoarea de însoțire nr. 33384-4 din 22.12.2016, și recepționată la 03 ianuarie 2017, fapt confirmat de reprezentantul recurenteii în cererea de recurs (f.d. 236, vol. I, f.d. 1, vol. II).

Cererea de recurs a fost depusă la 24 februarie 2017, în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a II - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, al. 2, 3 și 4 CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin.1 CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele 2 și 3 ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. 4 stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. 3 constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. 2, 3 și 4.

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea lucrurilor pe când în recursul declarat de către recurent asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurentul și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 CPC completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Recursul, declarat de către reprezentantul SA „RED Nord”, avocatul Mardari Iosif, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Luiza Gafton

Maria Ghervas